

vidt de vil forandre Loven af 21. Januar 1857, og hvilken Ordning de vil træffe, hvis denne Lov forandres. Det er kun Amtsraadet, der kan bindes ved det Krav, som Købstadrepræsentanterne og Landbo-repræsentanterne har Ret til at stille, men Regering og Rigsdag kan vi ikke binde. De maa til den Tid vælge det Standpunkt, de vil tage.

Jeg kan derfor anbefale dette Lovforslag til uforandret Vedtagelse i det høje Ting.

Indenrigsministeren (Røde): Det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Hauge) sagde, at man her vendte tilbage til en tidligere Tilstand, hvor man klarede sig ved kongelig Anordning. Forholdet er imidlertid, at det her foreslaas ved Lov, at en kongelig Anordning skal kunne udstedes, og det er i Bemærkningerne begrundet, hvorfor man foreslaar, at Ordningen skal ske ved kongelig Anordning og ikke ved Lovfæstelse. Selve Ordningen er kun overenskomstbunden i 10 Aar, det maa altsaa siges at være et Led i Overenskomsten, at Ordningen har den mere begrænsede Karakter, som den faar ved, at den ikke er lovfæstet, men fastsættes ved en kongelig Anordning, hvis Udstedelse er lovfæstet. Det er nødvendigt — og dertil gives der her Bemyndigelse — at foretage Ændringer i den gældende Lov, nemlig med Hensyn til Forholdet angaaende Udgiftens Fordeling mellem Land og By, der er lovfæstet. Den øvrige Overenskomst er en Overenskomst mellem Købstæderne og Landet, som de selv vil overholde, og som Indenrigsministeriet for saa vidt ikke har nogen Anledning til at gribe ind i. Lovforslaget er fremsat paa Grundlag af Overenskomsten, og fordi man anser denne for heldig for Øen, og Indenrigsministeriet er derfor interesseret i, at Overenskomsten bevares i det Tidsrum og paa den Maade, som er skildret, og at den derefter fornys eller standses paa den Maade, som Overenskomstens Regler fastslaar.

I øvrigt takker jeg for Tilslutningen til Lovforslaget, til hvis Gennemførelse de forskellige Ordførere har tilsagt deres Støtte.

Hauge: Jeg har ikke villet sige, at Lovforslaget, som det her foreligger, paa nogen Maade er i Strid med den Overenskomst, der er tilvejebragt ved Forhandling mellem de respektive Parter, men jeg har vil-

let sige, at Lovforslaget ikke lovfæster Overenskomsten. Lovforslagets § 1 er affattet saaledes, at der i og for sig ikke vil være noget til Hinder for, at Indenrigsministeren ved kongelig Anordning kunde give Regler, der ikke var i Overensstemmelse med Overenskomsten, og jeg har da spurgt Indenrigsministeren, om Lovforslaget ikke er saaledes at forstaa, at Forudsætningen er, at der ikke udstedes en kongelig Anordning, som paa nogen Maade er i Strid med Overenskomsten. Jeg tvivler selvfølgelig ikke paa, at Indenrigsministeren til Punkt og Prikke vil følge Overenskomsten, naar den kongelige Anordning af ham søges udfærdiget, men der er ingen, som ved noget om, hvem der er Indenrigsminister, naar Overenskomsten er udløbet, og ingen ved, hvem der er Indenrigsminister, naar en ny kongelig Anordning eventuelt udstedes, og jeg mener mig derfor ikke blot berettiget, men ogsaa forpligtet til at søge Forholdet saa klart belyst som overhovedet muligt under Forhandlingerne om Lovforslaget. Man maa ogsaa erindre, at Loven af 21. Januar 1857 faktisk ikke ophæves, men vedbliver at bestaa til Trods for dette Lovforslags Vedtagelse.

I øvrigt er jeg ligesom det ærede Medlem for Bornholms Amts 2den Valgkreds (Koføed) af den Opfattelse — og netop derfor har jeg gjort mine Bemærkninger —, at det vilde være overordentlig beklageligt, om man skulde se sig nødsaget til at gaa til Regeringen med Anmodning om under en eller anden Form at faa Fællesskabet ophævet. Jeg anser det for at være af megen Betydning, at Fællesskabet, som der nu i saa mange Aar har været paa Bornholm i amtskommunal Henseende, opretholdes. Selvfølgelig vil en Kommune som f. Eks. Rønne ikke komme i nogen Art Vanskeligheder ved Fællesskabets Ophævelse, men der er andre Kommuner, navnlig de mindre Købstæder, som efter min Opfattelse vil blive overordentligt vanskeligt stillet derved. Af Hensyn til disse Kommuner og for at bevare det gode Samarbejde, der hidtil har været i amtskommunal Henseende, ønsker jeg, at Fællesskabet skal bevares, og det er netop af Hensyn hertil, jeg har fremsat mine Bemærkninger om Lovforslagets § 1.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.